

รายงานการวิจัยอันที่เกี่ยวของ

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนและการสอนวิชาสังคมศึกษา การวิจัยคนควา
 เกี่ยวกับการเรียนและการสอนสังคมศึกษามีมากขึ้นตามลำดับ เป็นแนวโน้มให้เห็นว่า
 วิชาสังคมศึกษากำลังเป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งขึ้น เนื่องจากวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชา
 ที่เหมาะสมกว้างขวางดังใดกล่าวมาแล้ว ดังนั้น รายงานการวิจัยที่เกี่ยวของจึง
 กว้างขวางออกไปในหลายแงหลายมุม ทั้งในด้านที่เกี่ยวของกับการเรียนและการสอน
 สังคมศึกษาโดยตรง และในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวของ เช่น ในคานมนุษย์สัมพันธ์ การ
 เตรียมตัวเพื่อไปเป็นครูระดับต่าง ๆ ที่คาดหวังว่า จะช่วยให้การเรียนและการสอน
 มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลของการวิจัยที่เกี่ยวของกับการวิจัยนี้สมควรได้รับการพิจารณา
 และศึกษาเพื่อเป็นแนวทางของการทำการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำมารวบรวมไว้โดย
 แยกออกเป็นสองภาค ภาคแรก เป็นการวิจัยที่เกี่ยวของในประเทศไทย ภาค
 สอง เป็นการวิจัยที่เกี่ยวของจากต่างประเทศ โดยสรุปย่อ ๆ ดังนี้ คือ

ในปี พ.ศ. 2500 จูไร ดียากาส¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การส่งเสริม
 ประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อสนับสนุน และ
 ส่งเสริมวิถีทางแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยม ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีการ
 ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย การปกครองนี้จะดำเนินไปสู่เป้าหมายมากน้อยเพียง
 ใดขึ้นอยู่กับพลเมืองมีความรู้ความเข้าใจเลื่อมใสในคุณค่าประชาธิปไตย และสามารถ
 ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยจนเกิดความเคยชิน โรงเรียนเป็นแหล่ง
 เหมาะสมอย่างยิ่งในการปลูกฝัง และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้แก่บุคคลตั้งแต่
 เข้าวัย เพราะเป็นสถานที่ให้ความรู้และการอบรมสั่งสอนแก่เยาวชน ผู้ทำการวิจัย
 ได้สรุปเรื่องราวจากผลการคนควาและความคิดเห็นส่วนตัวว่า การบริหารโรงเรียน

¹จูไร ดียากาส "การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยม"
 วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2500.

แบบประชาธิปไตยนั้น มีอยู่ในเพียงอุดมคติ ส่วนในด้านการปฏิบัตินั้นเป็นไปได้ยาก เนื่องจากขาดความร่วมมือที่แท้จริงจาก ผู้บริหาร ครู และนักเรียน รวมทั้งผู้ปกครอง ทางบ้านด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย ใ้ถูกของ จุไร ลีลากาศ ไค้ขอเสนอแนะว่า วิธีการปลูกฝังวิถีทางแบบประชาธิปไตยที่ได้ ยลนั้น ครูจะต้องสอดแทรกความเป็นประชาธิปไตยทั้งทางภาคทฤษฎีและแนวทางการ ปฏิบัติเข้าไปในการจัดการเรียนและการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจ "ประชา - ธิปไตย" ได้อย่างแท้จริง และสามารถปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย นอกจากนี้ ผู้บริหาร โรงเรียนควรมีความเข้าใจและศรัทธาในความเป็นประชาธิปไตย โดยพยายามจัดระบบ บริหารและการดำเนินการเรียนและการสอน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อ สนับสนุนและเสริมสร้างใ้ครูและนักเรียนใ้เข้าใจและฝึกปฏิบัติตามแนวประชาธิปไตยได้

ในปี พ.ศ. 2504 สมศรี สุวรรณภณิน² ไ้ทำการวิจัยเรื่อง "การ สํารวจอุปกรณการศึกษาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลสวนกลางประจำปี 2504" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจอัตราส่วนระหว่างจำนวนนักเรียน กับอุปกรณ์การศวนวิชา สังคมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลสวนกลางว่าเป็นอย่างไร และเพื่อศึกษาทัศนคติ ปัญหา และอุปสรรคในการใ้อุปกรณ์การศวนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนปริมาณการใ้ใช้อุปกรณ ที่มื่ออยู่โดยเฉลี่ยด้วย เพื่อหาทางแก้ไขหรือปรับปรุงใ้เกิดประโยชน์ในการสอนใ้ดียิ่ง ขึ้น วิธีดำเนินการวิจัยใ้ใช้วิธีออกแบบสอบถามไปยังครูในโรงเรียนรัฐบาล 9 แห่ง ผลการสำรวจปรากฏว่า จำนวนและชนิดของอุปกรณ์ยังมีไม่เพียงพอ ครูยังไม่มีความ พร้อม ไม่มีความสามารถในการใ้ใช้อุปกรณ์การศวนใ้ดี ผู้ทำการวิจัยใ้ทำการเสนอแนะว่า ควรจัดใ้มีการสัมมนา และอบรมวิชาใ้ศตทัศนศึกษาแก่ครูที่ศวนวิชาสังคมศึกษา เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูและทัศนคติของครู และโรงเรียนควรจัดงบประมาณ เพื่อการนี้ในการบริการใ้แก่ครูด้วย

²สมศรี สุวรรณภณิน "การสำรวจอุปกรณ์การศวนวิชาสังคมศึกษาใน โรงเรียนรัฐบาลสวนกลาง" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2514.

ในปี พ.ศ. 2505 อารีรัตน์ ศุกเมธี ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษากฎมิตศาสตร์และประวัติศาสตร์นอกสถานที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อจะศึกษาถึงวิธีการที่จะทำให้การศึกษากฎมิตศาสตร์-ประวัติศาสตร์นอกสถานที่เป็นผลแก่นักเรียนมากที่สุด เพื่อเป็นการแก้ทัศนคติที่ผิด ๆ ของคนทั่วไป เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการศึกษานอกสถานที่ ตลอดจนเป็นการสนับสนุนการสอนแผนใหม่ให้โดยดียิ่งขึ้น วิธีดำเนินการวิจัย ผู้ทำการวิจัยได้ส่งแบบสอบถามถามนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาวิตรวม 8 - โรงเรียน ผลปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากเคยออกไปศึกษากฎมิตศาสตร์ประวัติศาสตร์นอกสถานที่เพียงปีละครั้ง หรือไม่เคยไปเลย ในการที่โรงเรียนจัดพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่นั้น นักเรียนที่ร่วมไปด้วยทุกครั้งมีถึง เก้าสิบเปอร์เซ็นต์ และมีนักเรียนจำนวนน้อยมากที่ไม่เคยร่วมไปด้วยเลย สำหรับระยะเวลาที่ใช้ในการไปศึกษานอกสถานที่ส่วนมากไปกลับภายในวันเดียวกัน ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสไปศึกษานอกสถานที่ได้อย่างทั่วถึง เพราะมีเวลาชุกและรีบเร่งเกินไป ฉะนั้นที่ใช้ในการเดินทางไม่สะดวกพอ นอกจากนั้นประมาณ 70% ที่อยากให้ทางโรงเรียนของตนจัดการศึกษานอกสถานที่เพิ่มขึ้น โรงเรียนต่าง ๆ ยังไม่ได้ทำการวัดผลทุกครั้งหลังจากกลับมาจากการศึกษากฎมิตศาสตร์ประวัติศาสตร์นอกสถานที่ แต่ส่วนใหญ่ทำการวัดผลโดยการเขียนรายงาน

ในปีเดียวกันนี้ สิริวรินทร์ ผู้นำพล⁴ ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับ "การสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนปรับปรุงของกรมวิสามัญ 4 โรงเรียน" การสำรวจครั้งนี้ใช้การสังเกตการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนโครงการปรับปรุง ผลการ

³ อารีรัตน์ ศุกเมธี, "การศึกษากฎมิตศาสตร์และประวัติศาสตร์นอกสถานที่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2505.

⁴ สิริวรินทร์ ผู้นำพล, "การสำรวจการสอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษา 4 โรงเรียน" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2505.

สำรวจปรากฏว่า การสอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนปรับปรุงนั้นจัดว่า อยู่ในเกณฑ์
แต่การใช้อุปกรณ์และกิจกรรมบางอย่างจะค่อนข้างเพิ่มเติม

ในปี พ.ศ. 2506 ภัทรพร ทิพยรักษา⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความช่วย
เหลือทางค่านิเวศการที่ครูสังคมศึกษาของกรม" โดยส่งแบบสอบถามครูที่สอนวิชาสังคม
ศึกษาระดับมัธยมปีที่ 4 และมัธยมปีที่ 5 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ประเภท
ละ 18 โรงเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปมี
ความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อ
จะได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอปัญหาต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม
ครูส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมวิชาสังคมศึกษามีครั้ง นอกจากนี้ ครูส่วนมากยังมี
ความเต็มใจที่จะรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำของศึกษานิเทศก์ ทั้งยังต้องการให้มีการ
ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนใหญ่ถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักสูตรฉบับปัจจุบัน
ไม่มีความผิดพลาดในด้านเนื้อเรื่อง ตัวสะกด ตัวเลข สถิติ ครูสังคมศึกษายังเสนอให้
ศึกษานิเทศก์จัดเอกสารที่เป็นศูนย์รวมข่าวให้ความรู้ และตอบปัญหาทางวิชาสังคมศึกษา
แจกแก่โรงเรียน ต้องการให้โรงเรียนจัดห้องสังคมศึกษา เพื่อสะดวกในการสอนและ
การเก็บอุปกรณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ผู้ทำการวิจัยได้เสนอแนะว่า ครูที่สอน
วิชาสังคมศึกษาควรมีชั่วโมงสอนไม่เกิน 14 ชั่วโมงเพื่อได้มีเวลาสำหรับเตรียมการสอน
และการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ในปีเดียวกันนี้ พรารามาส ทิตตานนท์⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียน
สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะค้นหาปัญหาที่

⁵ ภัทรพร ทิพยรักษา, "ความช่วยเหลือทางค่านิเวศการที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา
ของกรม" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2506.

⁶ พรารามาส ทิตตานนท์, "ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษา ปีที่ 1-2 " วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการ
ศึกษา 2508.

แท้จริง รวมทั้งสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาของการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนำไปแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและการสอนของครู โดยวิธีการส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 ของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดพระนคร 2 โรงเรียน ในแบบสอบถามนี้ให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นและทัศนคติต่อการเรียนวิชาในหมวดวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งให้ปัญหาที่ทำให้การเรียนวิชานี้ไม่ได้ผลด้วย

ในปีเดียวกันนี้เอง มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสังคมศึกษา คือ อุไร อักษรวิทย์⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมของหัวหน้าวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครูสวนสุนันทา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การใช้แบบเรียน และการวัดผลการสอนในหมวดสังคมศึกษา และสำรวจความเห็นของครู อาจารย์ ในสถาบันฝึกหัดครู โดยใช้วิธีออกแบบสอบถามไปยังสถาบันฝึกหัดครู 5 แห่ง คือ โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนดุสิต ไซประชากร 30 คน ผลที่ได้รับสรุปได้ว่า หลักสูตรสังคมศึกษาเขียนไว้ชัดเจน แต่ประมวลการสอนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื้อหาในการสอนมีมากเกินไป แต่นักเรียนสนใจ ครูสอนมากสนใจสอนวิชานี้ และเห็นว่า ตอนเช้าเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมแก่การสอน และใช้เวลาตั้งแต่สองชั่วโมงขึ้นไป ครูสอนมากเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ส่วนที่ไม่ได้เตรียมการสอนมีเพราะว่า ได้ทำการสอนมาจนชำนาญแล้ว การสอนเป็นแบบให้นักเรียนรายงานมากกว่าแบบอื่น มีการพาออกไปทัศนศึกษาบ้างเป็นครั้งคราว การจัดนิทรรศการมีน้อย แต่เชิญวิทยากรมากมา อุปกรณ์มีปานกลาง และส่วนมากได้รับความสะดวก การวัดผลแล้วแต่โอกาส ขอมีส่วนร่วมมากเป็นปรนัย-อัตนัยปนกัน หนังสือแบบเรียนไซพอสมควรประมาณ 50% ส่วนมากใช้หนังสือที่มีใจความละเอียด การนิเทศ ต้องการให้มีบ้าง เป็นจำนวนถึง 83.33% อาจารย์ส่วนมากสอนไม่ทันหลักสูตร เพราะเห็นว่า

⁷อุไร อักษรวิทย์, "โปรแกรมของหัวหน้าวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครูสวนสุนันทา" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2506.

เนื้อหา มากเกินไป ปัญหาที่พบ คือ อุปกรณีน้อย รองลงมาเป็นเรื่องหนังสือให้นักเรียน
คนความน้อย

ในปี พ.ศ. 2508 ทองหล่อ วรากร⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความช่วย
เหลือทางวิชาการที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการ" โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสำรวจปัญหา
ความต้องการความช่วยเหลือด้านวิชาการของครูที่สอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
สายสามัญทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ทั้งนี้
เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการของครูในโรงเรียนทั้งสองประเภท
ผู้ทำการวิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล 16 แห่ง และ
โรงเรียนราษฎร์ 16 แห่ง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความต้องการความช่วยเหลือทางด้าน
วิชาการของครูจากโรงเรียนทั้งสองประเภทส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน แต่ความต้องการให้
มีการปรับปรุงแก้ไขของครูโรงเรียนราษฎร์มีมากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลครูสอนสังคมศึกษา
ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ คู่มือครู อุปกรณ์การสอน
ตลอดจนหนังสือแบบเรียน นอกจากนี้ยังต้องการให้มีห้องเรียนเฉพาะวิชาสังคมศึกษาและ
เชิญวิทยากรมาบรรยายสาธิต และหาวิธีจูงใจนักเรียน เพื่อให้ได้มีการปฏิบัติมากกว่าการ
เรียนແຫ່ງทฤษฎี ผู้ทำการวิจัยได้เสนอแนะว่า การสอนสังคมศึกษา ควรส่งเสริมให้
นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักวิชาและข้อเท็จจริง ครูควร
เลือกการสอนให้เหมาะสมและควรสอนวิชานี้ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น โรงเรียนและกระทรวง
ศึกษานิการควรรวมมือช่วยเหลือครูสังคมศึกษาให้เห็นความสำคัญ และมีทัศนคติที่ดีต่อการ
สอน ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐาน และประสิทธิภาพในการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้น

จิตรบุณธรรม เฒ่าวันนา⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาและอุปสรรค
ต่าง ๆ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ในปีเดียวกัน เพื่อรวบรวม

005220

⁸ทองหล่อ วรากร, "ความช่วยเหลือทางวิชาการที่ครูสอนสังคมศึกษาต้องการ"
วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2508.

⁹จิตรบุณธรรม เฒ่าวันนา, "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอน
วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ -
มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2508.

ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญว่ามีอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด โดยไต่ถามแบบสอบถามไปยังโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนในโครงการปรับปรุงของกรมวิสามัญศึกษาในจังหวัดพระนครและธนบุรี จำนวนประชากรครู 100 คน นักเรียน 300 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วิธีสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เป็นต้นว่า โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนน้อยและไม่คอยทันสมัย ครูมีงานสอนมากเกินไป จนทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน หรือ ใ้รับการอบรมเท่าที่ควร ส่วนวิธีการสอนก็ยังปรากฏว่า ไม่คอยให้นักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรม ตลอดจนนักเรียนไม่ได้รับการฝึกทักษะให้ครบทุกด้าน โรงเรียนจัดหนังสือให้นักเรียนคนความน้อยเกินไป ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่โรงเรียนมีชุมนุมสังคมศึกษา เพื่อให้ครูและนักเรียนร่วมมือกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาเพื่อให้ได้ผลดีขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งตัวครูเอง กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน และในด้านจัดการบริการต่าง ๆ สำหรับให้ครูได้มีหนังสือ อุปกรณ์การสอน ตลอดจนส่งเสริมให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้นในทุกวิถีทาง

ใน พ.ศ. 2510 พาณี แสงวงกิจ¹⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" โดยมีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาและทัศนะของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนและการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะสายสามัญ เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ผู้ทำการวิจัยไต่ถามแบบสอบถามไปยังครู

¹⁰พาณี แสงวงกิจ, "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2510.

นักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลทั้งโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ในจังหวัดพระนครจำนวน 18 โรงเรียน ประชากรที่โตมี ครู 51 คน นักเรียน 677 คน ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ครูและนักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ติดต่อการเรียนและการสอน วิชาสังคมศึกษา แต่ครูมีปัญหาทั้งในด้านส่วนตัวเกี่ยวกับรายได้ที่ต่องประหยัดและด้านการทำงาน ได้แก่ การสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ครูต้องสอนหลายวิชา มีงานพิเศษที่ต้องทำมาก และทำงานเกี่ยวกับการสอนได้ไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ ครูยังไม่ได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน และต้องใช้เงินส่วนตัวในการจัดหาอุปกรณ์อีกด้วย เพราะอุปกรณ์ของทางโรงเรียนส่วนมากยังไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยเท่าที่ควร สำหรับการจัดกิจกรรมนั้น ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม-เสริมหลักสูตรในระดับปานกลางเท่านั้น ผู้ปกครองนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ไม่เอาใจใส่สนับสนุนการเรียนหรือการจัดกิจกรรมในวิชานี้เท่าที่ควร และอุปสรรคที่มีผลต่อการสอนวิชานี้เป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ การที่นักเรียนขาดความสนใจหรือไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาอีกด้วย ครูและนักเรียนยังมีความเห็นว่า หลักสูตรกระฉิบ และกำหนดเวลาทำการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่สมคูลย์กัน อีกทั้งหนังสือแบบเรียนก็ไม่เหมาะหลายด้าน นับตั้งแต่เนื้อหา ภาษา กระดาษที่ไร้พิมพ์และภาพ เป็นต้น แม้โรงเรียนส่วนมากจะมีห้องสมุด แต่ก็ขาดหนังสือสำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติม มีโรงเรียนจำนวนน้อยที่จัดให้มีห้องสังคมศึกษา และพิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา เกี่ยวกับการวัดผลการสอน นับว่า ครูเข้าใจความมุ่งหมายในการวัดผลดี ทั้งครูและนักเรียนชอบขอทดสอบที่มีทั้งแบบปรนัยและอัตนัยผสมกัน

ส่วน สุปาณี โคตรจรัส¹¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" ในระยะเวลาใกล้เคียงกัน พาณี แสงวงกิจ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนและการสอนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ประสบขณะมีการเรียนและการ

¹¹สุปาณี โคตรจรัส, "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2510)

สอนวิชานี้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเฉพาะสายสามัญ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง การสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่า ครูและนักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ติดต่อการเรียนและการสอนวิชาสังคมศึกษา แต่การสอนยังมีประสิทธิภาพน้อย เนื่องจากความไม่สมดุลระหว่างเนื้อหาของหลักสูตร การกำหนดคะแนนและกำหนดเวลาเรียนสำหรับวิชานี้ การสอนและงานพิเศษที่ครูต้องทำมีมาก ไม่มีเวลาเตรียมการสอน และโรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การสอน รวมทั้งหนังสืออ่านประกอบในห้องสมุดไม่เพียงพอ ปัญหาสำคัญของครูอีกประการหนึ่ง คือ นักเรียนไม่ค่อยสนใจ และไม่ยอมเรียนสังคมศึกษา หนังสือแบบเรียนไม่เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาวิชา และสภาพหนังสือจากการค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะเพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนและการสอนสังคมศึกษาให้ดีขึ้นดังนี้ คือ รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการและพัฒนาการเรียนและการสอนวิชานี้ให้มากขึ้น สำหรับครูก็ควรพยายามปรับปรุงตนเองในด้านบุคลิกภาพ ความรู้ในเนื้อหาวิชาและวิธีสอน ส่วนฝ่ายบริหารก็ควรสนับสนุนการเรียนวิชานี้ ทั้งในด้านการส่งเสริมวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ การใช้อุปกรณ์การสอน หนังสือแบบเรียน การวัดผล การวางแผน ตลอดจนการคัดเลือกครูผู้มีประสิทธิภาพเพื่อทำการสอน

ในปี พ.ศ. 2511 ชวช์ บุรีรักษ์¹² ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยการศึกษาระดับปีที่ 2 ปีการศึกษา 2510 ที่มีต่อวิชาภูมิศาสตร์" เพื่อต้องการทราบปัญหาความต้องการ และความคิดเห็นของนิสิตวิทยาลัยการศึกษาระดับปีที่ 2 เกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ว่า จะมีผลในทางเชิงนิมิต (Positive) หรือ นิเสธ (Negative) ต่อวิชาภูมิศาสตร์ รวมทั้งความสัมพันธ์ที่มีต่อวิชาภูมิศาสตร์ของนิสิตในการเลือกวิชาเอกวิชาโท และผลสัมฤทธิ์ต่อวิชานี้ และนำผลมาเสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยใช้แบบทดสอบทัศนคติในวิชาภูมิศาสตร์ทดสอบกับนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2510 จำนวน 289 คน ของ 3 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยการศึกษาระธานมิตร วิทยาลัยการศึกษาระทุมวัน และวิทยาลัยการศึกษาวางแสน ผลที่ได้ นิสิตมีความรู้สึกยาก

¹²ชวช์ บุรีรักษ์, "ทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยการศึกษาระดับปีที่ 2 ปีการศึกษา 2510 ที่มีต่อวิชาภูมิศาสตร์" (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษา, 2511)

ต่อการเป็นครูสอนภูมิศาสตร์ เนื่องจากเนื้อหานั้น นิสิตไม่เคยเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่จัดให้สอนในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา นิสิตจำเป็นต้องไปค้นคว้าเอาใหม่ การสอนควรนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ๆ ควรเรียนเกี่ยวกับเอเชียให้มากขึ้น เพราะใกล้ตัวและเห็นภาพความเป็นอยู่ได้มากกว่า ควรมีอุปกรณ์การสอนสามมิติ การศึกษานอกสถานที่ วิชาบางวิชาไม่ควรละเอียด เช่น การราศาสตร์

ปีการศึกษา 2512 มีชัย วรสายันต์¹³ ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2512" เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์เกี่ยวกับปัญหาหลักสูตร ปัญหาการสอน ปัญหาการทำและใช้อุปกรณ์ และปัญหาทางด้านการวัดผลการศึกษา โดยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 92 ชุด ไปยังครู อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูในประเทศไทย 25 แห่ง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาที่พบในขณะทำการสอนวิชาภูมิศาสตร์คือ อาจารย์ส่วนใหญ่จะสอนไม่ทัน เพราะหลักสูตรยาวเกินไป ต้องอาศัยการเล่าย่อ ๆ ให้นักเรียนฟัง ครูมีภาระในด้านการสอนมากเกินไป กลุ่มครูหญิงเห็นความสำคัญของการใช้อุปกรณ์การสอนมากกว่าครูชาย

ในปี 2513 อมรา มนัสวานิช¹⁴ ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การศึกษานโยบายการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล ในภาคการศึกษา 2" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานโยบายและสถานะของครู และนักเรียน เกี่ยวกับการเรียนและการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษา 2

¹³มีชัย วรสายันต์, "ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครูอาจารย์ผู้สอนภูมิศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2515" (ปริญญาานิพนธ์ วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร, 2513)

¹⁴อมรา มนัสวานิช, "การศึกษานโยบายการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษา 2" (วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย - จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีการศึกษา 2513)

เนื่องจากเห็นว่า มีสภาพลักษณะสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากภาคอื่น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครู 60 คน และไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัญหาในแต่ละจังหวัดคล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาเศรษฐกิจและความปลอดภัยในด้านการสอน ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ติดต่อกับวิชาสังคมศึกษา แต่ปรากฏว่า การเรียนและการสอนขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดครูที่รักและได้รับการฝึกหัดเกี่ยวกับวิชานี้มาโดยตรง ขาดแหล่งวิชาการ อุปกรณ์การสอน และหนังสือประกอบการอ่านอย่างเพียงพอ นอกจากนี้หลักสูตรส่วนใหญ่ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพราะไม่อาจนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และโคเดเนอแนะว่า สถาบันฝึกหัดครูและผู้บริหารการศึกษาควรรวมมือช่วยเหลือกันในด้านช่วยเหลือครูสังคมศึกษาในภาคการศึกษา 2 ทั้งในด้านสวัสดิภาพ และสวัสดิการในการสอน ควรเพิ่มบทเรียนบางตอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จัดตั้งศูนย์อุปกรณ์ประจำภาคขึ้น เพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนการสอน ควรจัดอบรมครู จัดพิมพ์เอกสารความรู้ส่งไปให้ประจำ ควรจัดทำคู่มือครูสอนสังคมศึกษาที่ใช้ในภาคการศึกษา 2 โดยเฉพาะ ตัวครูก็ควรปรับปรุงตนเองทั้งในด้านเนื้อหาวิชา ความรู้รอบตัวและวิธีสอน

ในปี พ.ศ. 2514 สุขุมาลัย ชูวิวัฒน์วิวัฒน์¹⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1" โดยมั่ววัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงการสอนของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1 ว่า มีความเหมาะสมเพียงใด มีอะไรบ้างที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อทราบปัญหาของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนในขณะที่ทำงานร่วมกัน เพื่อทราบถึงกิจกรรมที่อาจารย์นิเทศก์ ครูอาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนทำในระหว่างการฝึกสอน การดำเนินการวิจัยใช้แบบสอบถามส่งไปยังอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนสายสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1 ที่ทำการฝึกสอนในปีการศึกษา 2514 เป็นวิทยาลัยที่เปิดสอนในระดับป.ศ.สูง ประชากรเป็นอาจารย์ 20 คน นักศึกษาฝึกสอน 180 คน ครูอาจารย์พี่เลี้ยง

¹⁵ สุขุมาลัย ชูวิวัฒน์วิวัฒน์, "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1" (วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา, 2514)

50 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นในด้านการสอน การวัดผล การจัดชั้นเรียน และการปกครองชั้นเรียน ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเจริญงอกงามในอาชีพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของอาจารย์นี้เทศก์ อาจารย์ผู้เลี้ยง สอดคล้องกัน แต่ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอนไปในทางเห็นว่า ความสามารถของทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยาลัย ปรากฏว่า ความคิดเห็นของอาจารย์นี้เทศก์ และครูผู้เลี้ยงส่วนใหญ่ สอดคล้องกัน

ในปีเดียวกันนี้ ปรานี ภาสกรณ¹⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเตรียมครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต 4 ปี แผนกวิชามัธยมศึกษา สาขาสังคัมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า การจัดโปรแกรมการเตรียมครูสังคัมศึกษาทางด้านวิชาการนั้น บัณฑิตครุศาสตร์สาขาวิชาสังคัมศึกษาจะนำไปใช้ในการสอนระดับมัธยมศึกษาได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งความเห็นครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียมตัวทางด้านวิชาการ ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนที่เลือกวิชาสังคัมศึกษาเป็นวิชาเอก ในด้านโปรแกรมเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสาขาสังคัมศึกษาระหว่างบัณฑิตครุศาสตร์กับนิสิตฝึกสอนวิธีดำเนินการวิจัย ใช้แบบสอบถาม ถามบัณฑิตครุศาสตร์ซึ่งสำเร็จการศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2507 - 2512 และสอนวิชาสังคัมศึกษา 38 คน และนิสิตวิชาเอกสังคัมศึกษาออกฝึกสอนปี พ.ศ. 2513 จำนวน 31 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า บัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียมครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์สอดคล้องคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะแล้ว วิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี มีประโยชน์มากต่อการสอนวิชาสังคัมศึกษา จัดเนื้อหาความรู้เหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานของครูมัธยม มีขอบกพร่องบางประการ เช่น การจัดเนื้อหาในบางวิชายังไม่ละเอียดเท่าที่ควร การ

¹⁶ ปรานี ภาสกรณ, "การเตรียมครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา, 2514)

เรียนและการสอนตามปฏิบัติค่อยไป อาจารย์สอนเนื้อหาความรู้หมวดต่าง ๆ ไต่สอคล้อง
กับความต้องการของโรงเรียนมัธยม มีปริมาณเพียงพอที่จะนำไปใช้สอนภูมิศาสตร์ประวัติ
ศาสตร์ หน้าที่พลเมือง นอกจากนั้นยังได้แนะนำว่า การจัดจำนวนวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ
ให้ได้สัดส่วนสมดุลกัน และควรคำนึงถึงสิ่งทีมนิสิตจะนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนสังคม
ศึกษาระดับมัธยมมากที่สุด ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรจะติดตามผลการผลิตครูสังคมศึกษา
ระดับมัธยมโดยสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบข้อดีข้อเสีย และหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ได้
มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยมใหม่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
ส่วนวิธีการเรียนการสอน ควรเน้นให้นิสิตตระหนักถึงคุณค่าของความรู้สำคัญของวิชาที่เรียน
อาจารย์ควรทำคสามตกลงกับนิสิตถึงระเบียบวิธีการเรียนการสอน เช่น การจัดกิจกรรม
การวัดผล และขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่จะเรียนในชั่วโมงแรกที่เริ่มสอน

สำหรับด้านการวิจัยในต่างประเทศนั้น ฟิลิป เกรก ชเลชตี้¹⁷ (Phillip
Craig Schechty) แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ สเตท (Ohio State University)
ได้ทำการศึกษาเรื่อง สังคมศึกษาในไฮสคูลในการสมาคม (High School Social Stu-
dies In a Mass Society) เมื่อ พ.ศ. 2510 มุ่งให้ความหมายและแสดง
แนวความคิดเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาสมัยใหม่ที่มีผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม
โดยพยายามค้นคว้าหาหลักฐานต่าง ๆ มาสนับสนุนความคิดประการนี้ เพื่อสรุปให้เห็นว่า
แนวความคิดใหม่ ๆ ที่นำมาสอนในวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนนั้น ตั้งอยู่บนรากฐานทาง
ด้านสังคมวิทยา สิ่งต้องการเกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นสองส่วนสำคัญสองประการคือ

1. เป็นการหาวิธีการที่จะส่งเสริมการนำแบบอย่างจากสภาพของสังคม และ
บุคคล ซึ่งมีผลสะท้อนต่อการศึกษาดังที่นักสังคมวิทยาได้ทำการศึกษาค้นคว้ามาใช้ในการ
สอนวิชาสังคมศึกษา

2. เพื่อพัฒนาและให้ความหมายในการเอาแบบอย่างดังกล่าวมา เป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตลอดจนการเตรียมตัวของครู

แนวทางในการค้นคว้าเรื่องนี้ได้มาจากความคิดเห็นของ ซี โรท มิล (C. Wright Mill) ซึ่งเป็นผู้เขียนเรื่องราวลงในหนังสือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งความคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของสังคม สถาบันทางสังคม ตลอดจนสถานะและบทบาทของบุคคลซึ่งรวบรวมโดยแก๊งค์คนวิหยามาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยมีความมุ่งหมายประการแรก เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนและการสอนแก่ครูและนักเรียน ทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการสอนสังคมศึกษา โดยนำเอาหลักวิชาตลอดจนโครงสร้างทางสังคมวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องกับทั้งในด้านเสริมสร้าง และการปรับปรุงแก้ไข ส่วนในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้น สิ่งที่สำคัญ คือ จะต้องแสดงให้เห็นลักษณะสำคัญของโครงสร้างในสังคมที่จะมีผลต่อขบวนการเรียนและการสอน อันประกอบด้วยรากฐานทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ตลอดจนสภาพสังคมในปัจจุบันเป็นสำคัญ

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า การปรับปรุงหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเอาวิชาสังคมศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ส่วนในด้านวิธีสอนนั้น ครูควรจะเน้นในด้านวิธีสอนแบบ การแก้ปัญหา (Problem solving) ใหม่มากที่สุด

อีกสองปีต่อมา คือ ปี พ.ศ. 2512 จอห์น พอล แอทกินส์¹⁸ (John Paul Atkins) เป็นนักการศึกษาผู้ที่สนใจในด้านวิชาสังคมศึกษาได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสบการณ์การศึกษาสำหรับครูสังคมศึกษาในระบบโรงเรียนรัฐบาลในรัฐเทนเนสซี (Inservice Experiences for Social Studies Teacher in Selected - Public School System in Tennessee) ขณะอยู่ที่มหาวิทยาลัย รัฐเทนเนสซี เพื่อวิเคราะห์หาคู่ประสคท์แท้จริง ของการให้โปรแกรมการอบรมแก่ครูผู้สอนสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมในรัฐเทนเนสซี ผลการศึกษาครั้งนี้ จอห์น พอล แอทกินส์ (John - Paul Atkins) ได้สรุปและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ก่อนจัดโปรแกรมการอบรมในแต่ละครั้ง จำเป็นต้องบงความหมายสำคัญของโปรแกรมอบรมให้ชัดเจนเสียก่อน

¹⁸ John Paul Atkins, University of Tennessee "Inservice - Experience for Social Studies Teacher in Selected Public System in Tennessee" Dissertation Abstract 3229 A 1969.

2. ควรจัดให้มีการประเมินผลโปรแกรมการอบรม ในทุกหน่วยของโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ
3. การให้โปรแกรมการอบรมแก่ครูสอนสังคมศึกษานั้น จะต้องไม่ขัดแย้งต่อนโยบายของโรงเรียน
4. ควรมีการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารภายในของโรงเรียนในแต่ละหน่วยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ควยเหตุที่ครูสอนสังคมศึกษาแต่ละคนมีวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการให้บริการเพื่อปรับปรุงการสอนจึงควรจัดให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความถนัดและความสนใจของครูแต่ละคนเป็นสำคัญ
6. การกำหนดลักษณะโปรแกรมการอบรมนั้น ควรยึดความต่อเนื่องของหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเป็นสำคัญควย
7. การคัดเลือกกิจกรรมและการให้การฝึกอบรมชนิดต่าง ๆ ควรอยู่ในขอบเขตของวิชาสังคมศึกษา
8. ควรมีการปรับปรุงโปรแกรมการปฐมนิเทศครูสอนสังคมศึกษาเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและให้ผลดียิ่งขึ้น
9. ควรมีการปรับปรุงโปรแกรมการพบปะ เยี่ยมเยียนของครูสังคมศึกษาระหว่างโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
10. การให้โปรแกรมการฝึกอบรมที่ดีนั้น ควรจะต้องเป็นการประสานงานร่วมกันกับกิจกรรมการเรียนและการสอนสังคมศึกษา
11. ควรเน้นให้เห็นความสำคัญในด้านเอาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียน และวิธีการสอนในห้องเรียน
12. โปรแกรมการฝึกอบรมที่ดีนั้น จะต้องเป็นการกระตุ้นให้ครูรู้จักเลือกเนื้อหาตลอดจนวิธีการสอนและกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

ปีเดียวกันนี้เอง แซมมวล ลูเซอร์ ลอง¹⁹ (Samual Louser Long) แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียนา (Indiana University) ได้มีความเห็นว่า ครูสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะรองรับศิษย์ในด้านการให้ความรู้ และการมองเห็นคุณค่าเพื่อช่วยให้เขาเหล่านั้นมีความคุ้นเคย และเข้าใจต่อระบบการปกครองของประเทศ จึงได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ โดยตั้งหัวข้อว่า ศูนย์สังคมประภคครูสังคมศึกษา : การสังเกต การยอมรับบทบาทและการแสดงบทบาท (The Social Studies Teachers Political Socialization Agent : An Empirical Investigation of Role Perception and Role Performance) กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของครูสังคมศึกษาในฐานะ Political Socialization Agent ว่าเป็นอย่างไรบ้าง ส่วนวิธีการในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จากการเปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษา โดยแบ่งตามลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ เพศ เชื้อชาติ ประสบการณ์ และชนิดของโรงเรียนที่ทำการสอน นอกจากนี้ ยังได้พิจารณาถึงความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อการเป็นศูนย์สังคมประภค (Political Socialization Agent) ด้วย

ลอง (Long) ได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมจำนวนทั้งสิ้น 64 แห่ง ในเมืองอินเดียนาโพลิส (Indianapolis) หลังจากได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แล้ว ได้สรุปผลของการวิจัยดังนี้

1. การเปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษาแบ่งแยกตามระดับชั้นของการสอนปรากฏว่า ครูใน จูเนียร์ ไฮ สคูล (Junior High School) จะมีความสนใจและกังวลเกี่ยวกับการตีความหมายพฤติกรรมนักเรียนในฐานะ Political Socialization มากกว่าครูสอนสังคมศึกษาใน ซีเนียร์ ไฮ สคูล (Senior High School)
2. การเปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษา แบ่งแยกตาม เพศ ปรากฏว่า ครูหญิงมีความรู้สึกเป็นอิสระในการสอนสังคมศึกษามากกว่าครูชาย เนื่องจากครูชายถือว่า

คนมีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก นอกจากนี้ ครูชายยังมีการแสดงออกในด้านความคิดและการให้ความคิดในเรื่องต่าง ๆ มากกว่าครูหญิง ส่วนในแง่ของการเป็น Political Socialization Agent นั้น ครูชายคิดว่า ควรจะแสดงออกในแง่การเมืองหรือการมองเห็นคุณค่าของแต่ละคนตามธรรมชาติ ส่วนครูหญิงนั้น มีความคิดเห็นว่า ควรจะไปในแง่การรักษามากกว่า

3. การเปรียบเทียบบทบาทของครูสังคมศึกษา แบ่งตามประสบการณ์ ปรากฏว่า ครูสอนสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์มาก มักจะยอมรับบทบาทของตนในฐานะเป็น Political Socialization Agent มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย นอกจากนี้ ยังพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากมีความสนใจเกี่ยวกับแหล่งที่มาในการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน และชุมชน มากกว่าครูที่ขาดประสบการณ์ในการสอนวิชาอื่นอย่างเพียงพอ

ครั้งมาในปี พ.ศ. 2514 เทร์รี เอลเมอร์ นอร์ทพี้²⁰ (Terry Elmer - Northup) แห่งมหาวิทยาลัยเพอร์ดูว (Purdue) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญที่ว่า ในรอบสิบปีที่ผ่านมา ขอบข่ายสาขาวิชาสังคมศึกษาได้เป็นวิชาที่มีกิจกรรมกว้างขวาง กิจกรรมนี้อ้างถึง "สังคมศึกษาใหม่" (New Social Studies) ได้เข้ามารวมกับการพัฒนาเรื่องหลักสูตรเท่า ๆ กับเรื่องและหนังสือในการกระตุ้นวิธีสอนในแบบ "การสืบค้น" (Inquiry) หรือ "การค้นพบ" (Discovery) โดยทั่วไปแล้ว "สังคมศึกษาใหม่" ได้รับความสนใจในแง่เดียว ซึ่งเน้นในเรื่องการเรียนรู้แบบค้นคว้า (Active Learning) ในส่วนของนักศึกษาซึ่งต้องเผชิญกับการถ่ายทอดความจริงเพียงแต่เข้าใจกันว่า การสืบค้นและการค้นพบนั้น เป็นความหมายที่ใกล้เคียงกันมากและมักใช้วิธีการสอนและการเรียนเหมือนกัน ในด้านอื่น ๆ นักการศึกษาได้แนะนำ

²⁰Terry Elmer Northup, Purdue University, "Structure Discovery and reflective inquiry : An Exploration of Two Positions in Social Studies" Assertion Abstract, 1971. Vol. 32 No. 6, page 159-A

ว่า ในระหว่างผู้ให้การสนับสนุนการสืบค้นและการค้นพบ นั้นเป็นสภาพสองประการที่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะนี้เป็นแนวคิดของนักสังคมศึกษาที่แตกต่างกันมาก ถ้าจะเอาเพียงแต่ความพอใจเป็นเครื่องตัดสินแล้ว "สังคมศึกษาใหม่" จะไม่มีทางรวมตัวเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ นอร์ทฮัพ (Northup) จึงได้คิดทำการศึกษาโดยตั้งหัวข้อในการศึกษาว่า โครงสร้างการค้นพบและผลสะท้อนการสืบค้น : การสำรวจของสองลักษณะในสังคมศึกษา (Structural-discovery and reflecting inquiry : An Exploring of Two positions in Social Studies) เพื่อมุ่งแสวงหาข้อสนับสนุนเพื่อการพิจารณาตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจเพื่อยุติข้อใด เป็นทั้งสองสภาพ คือ ประโยชน์ของการค้นพบหรือการสืบค้น ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของผู้เข้าใจว่า มีสภาพโครงสร้างอย่างไร จากสภาพที่ประการการพัฒนาทางสังคมศึกษาที่จะนำมาสนับสนุนสองประการนี้ สภาพโครงสร้างการค้นพบ (Structure discovery) และสภาพ "ผลสะท้อนการสืบค้น" (Reflective inquiry) ได้แนะนำการสืบค้น หรือการค้นพบว่าเป็นวิธีการสำหรับการศึกษา ผู้ทำการวิจัยเอารายการที่เกี่ยวข้องกับข้อความในหลักสูตรใน ส่วนที่เกี่ยวกับสังคมศึกษา คัดเลือกเอาออกมาจัดรายการ คาดเอาว่า โครงสร้างของสองสภาพนั้น มีคุณค่าเชื่อถือได้ เกณฑ์ที่คาดหวังความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานี้ ให้จัดลำดับการสนับสนุนในสภาพหนึ่ง หรืออีกสภาพหนึ่งใด และได้นำข้อเขียนของบุคคล 33 คนมาวิเคราะห์ ผลที่ได้ว่า ประการแรกที่สนับสนุนการสืบค้น และการค้นพบ ทั้งหมดไม่ได้ตรงกันค้ำข้อความตามหลักสูตร และที่อ้างว่า "การสืบค้น และ "การค้นพบ" ที่อ้างว่า เป็นวิธีการเดียวกันนั้นยังไม่ถูกต้อง การอภิปรายในการวิจัยได้นำข้อสรุปของวิชาสังคมศึกษาเหล่านี้ไปใช้ ขอจำกัดความของคำได้รับการแนะนำว่า ขึ้นอยู่กับสภาพทั้งสอง

ในเวลาไล่เรี่ยกันนี้ คาร์รอด แอนน์ ซีเฟลด์ ²¹ (Carol Ann Seefeldt) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสบการณ์จากการเรียนฝึกหัดครูและการศึกษาในความสัมพันธ์กับความสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนโครงการเริ่มแรก (Teacher Training Experience and Education in Relative to Head Start Pupil Achievement.) โดยได้

²¹ Carol Ann Seefeldt, The Florida State University "Teacher Training Experience, and Education in Relation To head Start pupil Achievement Asseritation Abstract, 1971. Vol. 32 No.11, page 6277A

ตั้งปัญหาขึ้นมาว่า ตามรายงานว่ามีครูอาชีพในโครงการเริ่มแรก (Head Start Program) มากกว่า 200,000 คน บุคคลเหล่านี้ไม่ได้มีการศึกษาอย่างมีแบบแผน ไม่มีการฝึกฝนโดยเฉพาะ หรือไม่มีประสบการณ์เพียงพอในการทำหน้าที่ครู ความมุ่งหมายของการวิจัยเรื่องนี้ คือ การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของครูที่มีการศึกษาอย่างมีแบบแผน มีประสบการณ์การสอนมาก่อน และมีชั่วโมงการฝึกสอนพร้อมมูลจากครูผู้สอนและความสัมพันธ์ความมีสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนเริ่มแรก (Head Start Children) วัดจากแบบไทย คอลด์เวลล์ ฟรีสคูล อินเวนทอรี (Betty Caldwell Pre-school Inventory) วิธีดำเนินการวิจัยใช้ครูแห่ง ดูวัลล์ คันทรี ฟลอริดา เขต สตาร์ท โปรแกรม (Duval Country Florida, Head Start Program) เป็นตัวอย่างประชากรทดลองจำนวน 31 คน และนักเรียน 357 คน และตรวจสอบความสัมพันธ์ในด้านลักษณะครูทางการศึกษา ประสบการณ์ การฝึกฝน และความมีสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ผลของเพศ อายุ ของนักเรียน และคะแนนทดสอบก่อนหน้า ใ้รับการควบคุมโดยทางตัวแปรร่วม (Covariance) ของการวิเคราะห์ ส่วนตัวแปรอิสระ คือ เฉพาะขั้น การเริ่มแรก และประสบการณ์การสอนเริ่มแรก ผลจากการวิจัย คือ ที่ว่าสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนปีการศึกษาตามรูปแบบจากครู และความมีสัมฤทธิ์ผลรวมของเด็ก ไม่เป็นความจริง และชี้ให้เห็นว่า การศึกษาตามรูปแบบ ประสบการณ์การสอน และการฝึกฝนของครูมาก่อนอย่างพร้อมมูลจากครู ความมีสัมฤทธิ์ผลส่วนใหญ่ของนักเรียนในโครงการเริ่มแรก ในการค้นพบนี้จะแนะนำครูแห่งโครงการนักเรียนเริ่มแรก เพื่อในการทำให้เกิดมีสัมฤทธิ์ผลอย่างเต็มที่และควรสร้างวิธีการที่แน่นอนสำหรับการศึกษาย่างมีรูปแบบ ทั้งการฝึกฝน และประสบการณ์อีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2515 ริชาร์ด สจวท ไนต์²² (Richard Steward Knight) แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ต้องการตัดสินใจว่า ทำไมครูสอนสังคมศึกษาจึงเปลี่ยนแปลงความสนใจในการที่จะเกี่ยวข้องกับภารกิจที่แท้จริงในบทความทางสังคมในชั้นเรียน เพื่อตัดสินใจ

ว่า วิธีการและวัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้เมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคมและเพื่อค้นพบ วัสดุอุปกรณ์อะไรบางอย่าง ที่ครูใช้เมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคม และยังต้องการ ค้นพบองค์ประกอบซึ่งให้ความสะดวกแก่การใช้บทความทางสังคม ในที่จึงได้ตั้งหัวข้อเพื่อ การศึกษาครั้งนี้ว่า บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษาชั้นมัธยมผู้ใช้บทความทางสังคมในชั้นเรียน (Characteristics of Secondary Social Studies Teachers - who deal with Social Issue in Their Classroom) ผู้วิจัยได้ เลือกกลุ่มครูสอนสังคมศึกษาแยกออกมาจากกลุ่มใหญ่มาเป็นตัวอย่างประชากร ครู 28 คน ได้แสดงให้เห็นว่า เป็นผู้ใช้บทความทางสังคมอย่างน้อย 25% ของเวลาการสอน และ ครูพวกนี้ได้รับการพิจารณาเป็นครูที่ใช้บทความทางสังคม อีก 20 คน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง กับบทความทางสังคมไม่มากกว่า 10% ของเวลาการสอน ได้แสดงให้เห็นและได้รับการ พิจารณาว่า เป็นครูที่ใช้บทความทางสังคมน้อย กลุ่มครู 18 คน ทั้งกลุ่มมากและกลุ่มน้อย รวมกัน นำมาสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และให้ แคลิฟอร์เนีย ไซโคโลยีคัล อินเวน- ทอรี (California Psychological Inventory) ข้อมูลที่ได้นำมารวมกัน จัดเป็นรูปตารางและเปรียบเทียบระหว่างสองกลุ่มที่ทำโดยใช้ ไค สแควร์ (Chi - Square) และการวิเคราะห์ของค่าแตกต่างทางสถิติ ขอนาสังเกตความแตก ต่างระหว่างครูที่ใช้บทความทางสังคมมาก และบทความทางสังคมน้อย คือ จุดมุ่งหมายของ การศึกษาที่ได้รับมาก่อน และความแตกต่างในทางบุคลิกภาพ ครูที่ใช้บทความทางสังคม มาก แสดงให้เห็นเด่นชัดในการเกี่ยวข้องกับทักษะในการพัฒนาความคิดอย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์และแก้ปัญหาของนักเรียนได้มากกว่าครูที่ใช้บทความทางสังคมน้อย และครูที่ใช้ บทความทางสังคมน้อย แสดงให้เห็นเด่นชัดเกี่ยวกับการปรับปรุงความมีสัมฤทธิ์ผลของวิชา การทั่ว ๆ ไปของนักเรียนของตน เมื่อถามให้บรรยายบรรยายคำในห้องเรียนของตน ครูที่ใช้บทความทางสังคมมากมักจะมีความรู้สึกว้าวนของตนไม่ได้เข้มงวดเหมือนเป็นธุรกิจ จริงจัง ผอณคลายตามสบายมากกว่าความตั้งใจเอาจริงเอาจัง เป็นกันเองมากกว่าเป็น ระเบียบกฎเกณฑ์ ความรู้สึกได้แสดงออกมากกว่าเป็นการบังคับ มีความร่วมมือมากกว่า การแข่งขัน ครูที่อ่านบทความทางสังคมมากมีแนวโน้มที่รู้สึกมั่นใจความสามารถของเด็ก ทำกว่าเกณฑ์กลาง เพื่อควบคุมการตกเตียงบทความมากกว่าครูใช้บทความทางสังคมน้อย

ครูที่ใฝ่บทความทางสังคมมาก มีความถนัดอยู่ในช่วงที่สังคมไม่สงบ ในแง่ของความแตกต่างในค่านิยมคตินิยมระหว่างกลุ่มที่ใฝ่บทความทางสังคมมากและน้อย กลุ่มครูที่ใฝ่บทความทางสังคมมากยังมีบางสิ่งกว้างกว่า แนวโน้มเอียงไปในทางอิสระมากกว่าอยู่ในกรอบ และมีจิตใจแข็งจิตวิทย์มาก มีการยืดหยุ่นมาก ปรากฏว่า แคลฟอเรีย ไฮโคโลจิคัล อินเวนทอรี และหัวข้อที่แน่นอนจากตารางการสังเกต มีข้อแนะนำ สำหรับการใช้เครื่องมือ อย่างไรก็ตาม การศึกษาการทวนสอบอย่างเชื่อถือได้ จำเป็นสำหรับการสร้างในรูปแบบ กลุ่มครูสังคมแปรเปลี่ยนการฝึกการสอนของตนไปตามที่หวังไว้ ครูที่ใฝ่บทความทางสังคมมากเตรียมการสอนอย่างมีจุดหมาย เพื่อรวมบทความทางสังคมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ซึ่งครูที่ใฝ่บทความทางสังคมน้อย เกือบจะเฉพาะว่า ถ้าเขาเข้ามาใน Course ของการอภิปรายทั่วไป กลุ่มครูที่ใฝ่บทความทางสังคมน้อยมีแนวโน้มในการไว้วางใจในตำราเรียนมากกว่าหนังสือพิมพ์รายวัน และหนังสือนิตยสาร ทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยอย่างมากว่า เกี่ยวกับบทความทางสังคมต้องการเวลามากสำหรับการอภิปรายและการเตรียมตัว

ปีเดียวกันนี้เอง กอร์ดอน สกอตต์ บาคัส²³ (Gordon Scott Bachus) แห่งมหาวิทยาลัยอาร์แคนซอ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การเตรียมตัวทางวิชาการงานสอนที่ได้รับมอบหมาย อาชีพนิยมของครูสังคมที่เลือกจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในอาร์แคนซอ *An Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignment, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary School of Arkansas* โดยโดกกล่าวถึงปัญหาที่ว่า พื้นฐานการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อเป็นการเตรียมตัวทางวิชาการของครูสอนสังคมศึกษาและงานในด้านการสอนของครู ทั้งยังได้พิจารณาในด้านทัศนคติของครูสังคมศึกษาในด้านความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาและหลักสูตรทั้งหมด และความเจริญงอกงามในอาชีพของครูสอนสังคมศึกษา การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานขึ้นมา 4 ประการ คือ

²³ Bachus, Gordon Scott, "Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignment, And Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary of Arkansas." Dissertation, 1972, vol.53, No.5

ประการแรก ครูสอนสังคมศึกษาไม่มีการเตรียมตัวในงานสอนของวิทยาลัยอย่างพอเพียง
 ในด้านความกว้างขวางในวิชาสังคมศึกษา ประการที่สอง ครูสอนสังคมศึกษาที่กำลัง
 สอนอยู่ในวิชาของตนนั้น สอนไม่ตรงกับที่เตรียมตัวทางวิชาการของตน ประการที่
 สาม ครูสอนสังคมศึกษารับว่า ในขอบข่ายสาขาวิชาของตนมีความสำคัญน้อยกว่าสาขาวิชา
 อื่นในหลักสูตรมัธยมศึกษา และประการที่สี่ ความล้มเหลวในการเตรียมตัวครูสอน
 สังคมศึกษาอยู่ในช่วงที่ไม่ได้รับความรู้ตามโปรแกรมสังคมศาสตร์ที่ได้รับจากวิทยาลัย หรือ
 มหาวิทยาลัยเพียงพอ ในการวิจัยนี้ได้ใช้ประชากรตัวอย่าง เป็นครูที่สอนสังคมศึกษาใน
 โรงเรียนมัธยมในอาร์แคนซอจำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถาม และแบบทดสอบ -
 คีฟเฟอร์เรนเซียด (Osgood Semantic Differential) แล้วนำมาให้คณะ
 กรรมการตัดสินพิจารณา คณะกรรมการนี้ประกอบด้วยสมาชิกจากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
 แปรคน ครูสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา 2 คน ผลการวิจัย คือ จากคำตอบของ
 คณะกรรมการตัดสินพิจารณา ได้ค้นพบสาระที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ 1) ครูสอนสังคมศึกษา
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอาร์แคนซอยังไม่มีการเตรียมตัวเพียงพอในงานสอนของวิทยาลัย
 ในด้านความกว้างขวางของวิชาสังคมศาสตร์ ข้อมูลได้แสดงให้เห็นว่า ครูสอนสังคมศึกษา
 ได้รับความเชื่อถือในวิทยาลัย ในด้านวิชาประวัติศาสตร์มากกว่าวิชาสังคมศาสตร์สาขาอื่น
 2) ครูสังคมศึกษาจำนวนมากสอนวิชาของตนไม่ตรงกับภูมิหลังของวิชาที่ตนได้เรียนมา
 3) คุณภาพของชั่วโมงวิชาการ ครูได้รับผลในทัศนคติที่คัดค้านเนื้อหาวิชาของตนในการ
 เกี่ยวข้องกับขอบข่ายวิชาอื่นของหลักสูตรมัธยมศึกษา 4) มาตรฐานที่จัดตั้งขึ้นโดยองค์การ
 ของรัฐ สำหรับประกาศนียบัตรครูสอนสังคมศึกษานั้นสั้นไป จากการแนะนำของคณะ
 กรรมการพิจารณา 5) มีงานที่เตรียมตัว สาม-สี่อย่างให้แก่ครู ในสมาชิกโรงเรียน
 จำนวนมากใน นอร์ท เซลทรัล แอสโซซิเอชัน (The North Central Association)
 6) ครูสอนสังคมศึกษา อาร์แคนซอ อยู่ในระดับต่ำ ในการเป็นสมาชิกในสมาคมอาชีพและ
 การอ่านวารสารเกี่ยวกับอาชีพ และวัสดุที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ข้อคิดเห็นที่ได้จากการวิจัยนี้
 คือ 1) มาตรฐานที่จัดตั้งขึ้นโดยองค์การที่ได้รับการรับรองของส่วนการศึกษาของรัฐ -
 (The State Department of Education) เพิ่มเติมขึ้น เพื่อสนองให้ใกล้ชิดกับข้อ
 แนะนำของคณะกรรมการ 2) โปรแกรมการฝึกรูปแบบ สำหรับครูสอนสังคมศึกษาควร

ไต่รับการพิจารณาจากสถาบันที่ใหม่ปริญญาของอาร์แคนซอทั้งหมด 3) อาร์แคนซอเคาน์ซิล ฟอว เวอะ โซเซียล สตั๊ดดี (The Arkansas Council for the Social Studies) ควรจะยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้องกับในการพัฒนาวิชาชีพของครูสอนสังคมศึกษา และ 4) ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้การพิจารณาในการให้งานของครู เพื่อให้ครูมีการเตรียมตัวในทางวิชาการ

สรุปผลจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนและการสอนสังคมศึกษามีสาเหตุมาจาก หลักสูตรและประมวลการสอนไม่เหมาะสม วิธีการสอนไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีน้อย กิจกรรมประกอบการเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังไม่กว้างขวาง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อสภาพการเรียนการสอน แหล่งสำหรับคนควหาความรู้เพิ่มเติมมีน้อย ชาววิทยากรและศึกษานิเทศก์สำหรับให้คำแนะนำซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

